

Avrea Gemma Christianorvm

Ruben, Leonhard

Paderbornae, 1604

X. Est lux gentium & totius mundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68313)

mentum quod testabor ad illos post dies illos dicit Dominus: dando leges meas in cordibus eorum, & in manibus eorum superscribam eas. ibidem. cap. 7. 12. Translato enim sacerdotio necesse est ut & legis translatio fiat. Roman. 3. 31. Legem ergo destruimus per fidem? absit: Sed legem statuimus.

CAPVT X.

Christus est lux gentium & totius mundi.

FIGVRAE. Genes. 13. 14. Dixitq; Dominus ad Abraham postquam diuisus est ab eo Lot: leua oculos tuos & vide a loco in quo nunc es, ad aquilonem & meridiem, ad orientem & occidentem &c. Ibidem cap. 18. 17. 18. Num calare poterō Abraham quæ gesturus sum: cum futurus sit in gentem magnam ac robustissimam, & benedicenda sint in illo omnes nationes terræ? Scio enim quod præceptum sit filiis suis & domui suæ post se ut custodiant uerba Domini, & faciant iudicium & iustitiam, ut adducat Dominus propter Abraham omnia quæ locutus est ad eum. Capit. 22. 16. 17. Per memetipsum inquit dicit Dominus: quia fecisti hanc rem & non perperisti filio tuo unigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum sicut stellas celi, & velut arenam quæ est in littore maris: possidebitur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meo. Cap. 26. 4. Et multiplicabo semen tuum sicut stellas celi, daboq; posteris tuis uniuersas reges has: & benedicentur in semine tuo omnes gentes.

terra, eo quod obedierit Abraham voci mea, & custodierit praecepta & mandata mea, & ceremonias legesq; seruauerit. Cap. 28. 13. 14. Vidit Iacob Dominum scalae innixum dicentem sibi. Ego sum Dominus Deus Abraham patris tui, & Deus Isaac. Terram in qua dormis tibi dabo & semini tuo, eritq; semen tuum quasi pulvis terrae; dilataberis ad occidentem, & orientem, & septentrionem, & meridiem, & benedicentur in te & in semine tuo cuncta tribus terra.

PROPHETIAE. Hui. 2. 1. 2. 3. 4. 5. Verbum quod vidit Isaias filius Amos super Iudam & Ierusalem. Et erit in diebus nouissimis preparatus mons domus Domini in vertice montium, & eleuabitur super colles, & fluent ad eum omnes gentes. Et ibunt populi multi & dicent. Venite & ascendamus ad montem Domini & ad domum Iacob; & docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis eius: quia de Sion exhibit lex, & verbum Domini de Ierusalem. Et indicabit gentes, & arguet populos multos; & conflabunt gladios suos in vomeres, & lanceas suas in falces: non leuabit gens contra gentem gladium, nec exercebuntur ultra ad praelium. Domus Iacob venite, & ambulemus in lumine Domini. Ibidem cap. 9. 1. 2. Primo tempore alieniata est terra Zabulon & terra Nephthali, & nouissimo aggrauata est via maris trans Iordanem Galilae gentium. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnam: habitantibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis. Multiplicasti gentem, nō magnificasti letitiam.

Cap.

Cap. II. 10. In die illa radix Iesse, qui stat in signum
 populorum, ipsum gentes deprecabuntur, & erit se-
 pulchrum eius gloriosum. Capit. 12. 6. Exulta &
 lauda habitatio Sion: quia magnus in medio tui san-
 ctus Israël, Cap. 42. 6. 7. Ego Dominus vocavi te
 in iniustitia, & apprehendi manum tuam, & seruaui
 te. Et dedi te in fœdus populi, in lucem gentium: ut
 aperires oculos cæcorum, & educeres de conclusione
 vinctum, de domo carceris sedentes in tenebris. Cap.
 49. 6. 7. 8. Et dixi: parum est ut sis mihi seruus ad
 suscitandas tribus Iacob, & facies Israël conuer-
 das. Ecce dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea
 usque ad extremum terræ. Hæc dicit Dominus re-
 demptor Israël, sanctus eius, ad contemptibilem ani-
 mam, ad abominatam gentem, ad seruum domina-
 rum: reges videbunt & consurgent principes, & ado-
 rabunt propter Dominum, quia fidelis est, & sanctum
 Israël, qui elegit te. Hæc dicit Dominus: in tempo-
 re placito exaudiui te, & in die salutis auxiliatus
 sum tui; & seruaui te, & dedi te in fœdus populi, ut
 suscitares terram, & possideres hereditates dissipat-
 as. Cap. 52. 15. Iste asperget gentes multas, super
 ipsum continebunt reges os suum: quia quibus non est
 narratum de eo, viderunt, & qui non audierunt con-
 templati sunt. Cap. 55. 4. 5. Ecce testem populis
 dedi eum, ducem ac præceptorem gentibus. Ecce
 gentem quam nesciebas, vocabis: & gentes quæ te non
 cognouerunt, ad te current propter Dominum Deum
 tuum & sanctum Israël quia glorificauit te. Capit.
 60. 1. 2. 3. 4. Surge illuminare Ierusalem: quia ve-

nit lu

nit lumen tuum, & gloria Domini super te orta est. Quia ecce tenebra operient terram, & caligo populos: super te autem orietur Dominus, & gloria eius in te videbitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo, & reges in splendore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos & vide, omnes isti congregati sunt, venerunt tibi: filij tui de longe venient, & filiae tuae de latere surgent. Vers. 19. 20. Non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem, nec splendor luna illuminabit te: sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam, & Deus tuus in gloriam tuam.

VERITAS. Matth. 4. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

Cum autem audisset Iesus quod Ioannes traditus esset, secessit in Galilaam: & relicta ciuitate Nazareth venit & habitauit in Capharnaum maritima in finibus Zabulon & Nephthali, ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam. Terra Zabulon & terra Nephthali, via maris trans Iordanem Galilae gentium: populus qui sedebat in tenebris vidit lucem magnam; & sedentibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis. Exinde coepit Iesus predicare & dicere, poenitentiam agite: appropinquauit enim regnum celorum. Ibid. capit. 28. 19. Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Marc. 16. 15. Euntes in mundum vniuersum predicate Euangelium omni creaturae. Luc. 1. 7. 8. Per viscera misericordiae Dei nostri, in quibus visitauit nos oriens ex alto. Vers. 79. Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. Ibid. cap.

2. 30.

2. 30. 31. 32. Quia viderunt oculi mei salutare tuum,
 quod parasti ante faciem omnium populorum, lumen
 ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuae Is-
 rael. Capit. 24. 46. 47. Et dixit eis quoniam sic
 scriptum est, & sic oportebat Christum pati, & resur-
 gere à mortuis tertia die, & predicari in nomine eius
 pœnitentiam & remissionem peccatorum in omnes
 gentes, incipientibus ab Ierosolyma: Ioan. 1. 4. 5. In
 ipso vita erat, & vita erat lux hominum, & lux in
 tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehende-
 runt vers. 9. Erat lux vera quæ illuminat omnem
 hominem venientem in hunc mundum. Ibid. capit.
 3. 19. 20. 21. Hoc est autem iudicium: quia lux venit
 in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras,
 quam lucem; erant enim eorum opera mala. Omnis
 enim qui malè agit, odit lucem, & non venit ad lucem,
 ut non arguantur opera eius: qui autem facit
 veritatem, venit ad lucem ut manifestentur opera
 eius. Capit. 8. 12. Iterum ergo locutus est eis Iesus, dis-
 cens. Ego sum lux mundi: qui sequitur me non am-
 bulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ. Capit. 9.
 4. 5. Me oportet operari opera eius qui misit me, donec
 dies est: venit nox, quando nemo potest operari,
 quam diu sum in mundo, lux sum mundi. Cap. 10.
 16. Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili; &
 illas me oportet adducere, & vocem meam audient,
 & fiet unum ovile, & unus pastor. Cap. 11. 51. 52. Hoc
 autem à semetipso non dixit: sed cum esset pontifex
 anni illius prophetavit quod Iesus moriturus erat pro
 gente, & non tantum pro gente, sed ut filios Dei qui
 erant

erant dispersi congregaret in unum. Cap. 12. 35. 36. Dixit ergo eis Iesus, adhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant, & qui ambulat in tenebris nescit quo vadat: dum lucem habetis credite in lucē, ut filij lucis sitis. Hac locutus est Iesus, & abiit & abscondit se ab eis. Veri. 45. 46. Et qui videt me videt eum qui misit me. Ego lux in mundum veni, ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat. Act. 1. 8. Sed accipietis virtutem superuenientis Spiritus sancti in vos, & eritis mihi testes in Ierusalem, & in omni Iudæa & Samaria, & usq; ad ultimum terræ. Ibidem cap. 13. 46. 47. Tunc constanter Paulus & Barnabas dixerunt, vobis oportebat prius loqui verbum Dei: Sed quoniam repellitis illud, & indignos vos iudicatis æterna vitæ, ecce conuertimur ad gentes, sic enim præcepit nobis Dominus; posuente in lucem gentium ut sis in salutem usq; ad extremum terræ. Rom. 3. 29. 30. An Iudeorum Deus tantum? nonne & gentium? imo & gentium; quoniam quidem unus est Deus qui iustificat circumcisionem ex fide, & præputium per fidem. Ibid. cap. 9. 24. 25. 26. Quos & vocauit nos non solum ex Iudeis sed etiam ex gentibus, sicut in Osee dicit: vocabo non plebem meam, plebem meam, & non dilectam, dilectam, & non misericordiam consecutam, misericordiam consecutam. Et erit in loco ubi dictum est eis: non plebs mea vos, ibi vocabuntur filij Dei veri. Capit. 15. 8. 9. 10. 11. 12. Dico enim Christum Iesum ministrum fuisse circumcisionis propter veritatem

veritatem Dei, ad confirmandas promissiones patrum: gentes autem super misericordia honorare Deum sicut scriptum est. Propterea confitebor tibi in gentibus Domine, & nomini tuo cantabo. Et iterum dicit. Laetamini gentes cum plebe eius. Et iterum. Laudate omnes gentes Dominum: & magnificate eum omnes populi. Et rursus Isaias ait. Erit radix Iesse, & qui exurget regere gentes, in eum gentes sperabunt. Ephel. 3. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Huius rei gratia ego Paulus vinctus Christi Iesu pro vobis gentibus, siamen audistis dispensationem gratiae Dei quae data est vobis: quoniam secundum revelationem notum factum est mihi sacramentum sicut supra scripsi in brevibus, prout potestis legentes intelligere prudentiam meam in misterio Christi; quod alijs generationibus non est agnium filijs hominum, sicuti nunc revelatum est sanctis Apostolis eius & prophetis in Spiritu. Gentes esse coheredes & concorporales & participes promissionis eius in Christo Iesu per evangelium. 1. Petr. 2. 9. 10. Vos autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis: ut virtutes annuntietis eius qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum. Qui aliquando non populus nunc autem populus Dei: qui non consecuti misericordiam, nunc autem misericordiam consecuti.

CAPVT XI.

Christus est mediator noster.

FIGVRAE. Exod. 25. 17. Facies & propitiatorium de auro mundissimo, duos cubitos & tria